

Vlaams
Parlement

ingediend op **486** (2015-2016) – Nr. 1
30 september 2015 (2015-2016)

Voorstel van decreet

van Jan Peumans

houdende de normen voor de
Vlaamse overheidscommunicatie

TOELICHTING

I. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

Dit voorstel van decreet actualiseert en vereenvoudigt de bestaande normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie, en heft de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie op.

2. Probleemstelling**2.1. Versnippering en bevoegdheidsverdeling**

De communicatie van de Vlaamse overheid en van de Vlaamse Regering en de voorzitter van het Vlaams Parlement wordt op dit ogenblik door vier afzonderlijke decreten geregeld: het decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, het decreet van 8 mei 2009 houdende de goedkeuring van de herziene normen voor Vlaamse overheidscommunicatie (hierna het Normendecreet te noemen), het bijzonder decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement, en het decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de regeringsmededelingen.

Die versnippering heeft een historische verklaring. Het eerste decreet richtte een Expertencommissie voor Overheidscommunicatie op, die onder meer als opdracht kreeg een normenkader voor de Vlaamse overheidscommunicatie uit te werken en ter goedkeuring aan de decreetgever voor te leggen. Het tweede decreet van 8 mei 2009 (dat een eerder decreet van 7 juli 2006 verving) is daarvan het resultaat. Beide decreten passen binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest om in de hun toegewezen domeinen een beleid te voeren, wat ook de bevoegdheid impliceert om regels vast te stellen in verband met de communicatie over dat beleid¹. De twee andere decreten betreffen een specifieke vorm van overheidscommunicatie en hebben een specifieke grondslag. Ze zijn inhoudelijk zo goed als identiek, zij het dat het ene zich richt op de regeringsmededelingen, en het andere op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement. Op het ogenblik dat de decreetgever beide decreten aannam, was de gewone decreetgever op grond van het toen geldende artikel 31, §5, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), bevoegd om de controle op de mededelingen van de leden van zijn regering te regelen, terwijl de controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement een aangelegenheid was die in het kader van de constitutieve autonomie (artikel 118, §2, Grondwet, en artikel 49, §1, BWHI) door de bijzondere decreetgever geregeld moest worden, althans voor zover in de regeling de structurele medewerking van een externe instantie (zoals de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie) voorgeschreven werd².

Inmiddels zijn de redenen voor die versnippering niet meer aanwezig. De decreetgever heeft, gebruikmakend van de expertise van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie, tot tweemaal toe (in 2006 en 2009) de normen voor overheidscommunicatie in een afzonderlijk decreet vastgelegd. Aan de andere kant heeft de bijzondere wetgever in 2004 ondubbelzinnig bepaald dat elk parlement bij gewoon decreet de regels kan vastleggen voor de controle op alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van zijn regering of

¹ Advies RvS 30.146/3 van 4 juli 2000 over een voorstel van decreet houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, *Parl.St.* VI.Parl. 1999-00, nr. 267/2.

² Advies RvS 31.397/3 van 2 oktober 2001 over een voorstel van bijzonder decreet houdende de controle op de regeringsmededelingen, *Parl.St.* VI.Parl. 2000-01, nr. 514/2, p. 6-8.

een of meer van haar leden, alsook die van de voorzitter van het parlement (huidig artikel 31, §5, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Het is dus niet langer nodig om de controle op de mededelingen van de parlementsvoorzitter bij bijzonder decreet te regelen, zoals voordien nog wel het geval was. Het gevolg is dan ook dat de volledige materie door de gewone decreetgever geregeld kan worden.

2.2. Noodzaak van actualisering van de normen voor overheidscommunicatie

De praktijk heeft aangetoond dat het niet eenvoudig is om normen voor overheidscommunicatie op een duurzame wijze te formuleren. Het eerste normenkader, goedgekeurd bij decreet van 7 juli 2006, deelde de normen in naargelang ze betrekking hadden op de zender van de boodschap, de boodschap zelf, of de ontvanger van de boodschap. Minder dan drie jaar later, bij decreet van 8 mei 2009, werd het roer omgegooid, en werd een normenkader goedgekeurd dat, naast een aantal algemene normen, een indeling maakte naargelang de overheidscommunicatie betrekking had op corporate communicatie, beleidscommunicatie, of administratieve en dienstverlenende communicatie.

Ook dat onderscheid blijkt weinig bevredigend. De opdeling is moeilijk werkbaar gebleken, en was ook toegespitst op wat bij het opstellen van het normenkader als 'nieuwe', 'sociale' of 'elektronische' media werd omschreven. De praktijk wijst uit dat de normen voor alle vormen van communicatie gelijklopen, in elk stadium van de besluitvorming. Bovendien blijken al te gedetailleerde regels zeer snel achterhaald te zijn. Vanuit die vaststelling heeft de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie, op basis van de bevoegdheid die haar door artikel 3, §2, van het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, gegeven werd, een nieuw normenkader uitgewerkt, dat veel eenvoudiger en algemener geformuleerd is dan de twee vorige. Het is dat voorstel dat opgenomen werd in het voorliggende voorstel van decreet.

Slechts op enkele punten werd het voorstel van de Expertencommissie niet gevolgd. Zo stelde de Expertencommissie voor om specifieke regels op te nemen voor overheidscampagnes. De indiener van dit voorstel van decreet is evenwel van oordeel dat het heel moeilijk is om het begrip 'overheidscampagne' sluitend te definiëren. Daarom worden hier uitsluitend generieke normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie voorgesteld, normen die gelden ongeacht of het om een campagne gaat of niet.

2.3. De rol van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie

De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie heeft met haar voorstellen tot hernieuwing van het normenkader een belangrijke bijdrage geleverd tot de verbetering van het decreetgevende werk op het gebied van overheidscommunicatie. Die taak is nu evenwel volbracht. De andere opdrachten die de decreetgever aan de Expertencommissie had toevertrouwd, bleken minder aan een behoefte te beantwoorden dan oorspronkelijk gedacht werd. Zo werd de klachtenprocedure zo goed als nooit gebruikt. Dat geldt eveneens voor de bevoegdheid om, voorafgaand aan een communicatiecampagne, op verzoek van de initiatiefnemende Vlaamse overheid advies uit te brengen, of om advies uit te brengen aan de Controlecommissie voor regeringsmededelingen. De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie heeft zich dan ook in hoofdzaak toegelegd op ambtshalve onderzoek van diverse communicatie-initiatieven, wat bij de oprichting van de Expertencommissie door de decreetgever evenwel geenszins beoogd werd.

3. Doelstelling

Dit voorstel van decreet heeft een tweevoudig doel: het strekt ertoe de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie inhoudelijk te actualiseren en te vereenvoudigen, en de controle op de naleving van die normen niet langer toe te vertrouwen aan een specifiek orgaan.

4. Omschrijving van de inhoud van de regeling

Dit voorstel van decreet schrijft een aantal eenvoudige normen voor overheidscommunicatie voor, die gelden voor elke entiteit van de Vlaamse overheid zoals gedefinieerd door het voorstel van decreet. De normen worden niet langer verder ingedeeld. Ze kunnen kort worden samengevat als volgt: de Vlaamse overheid communiceert helder in een bevattelijke taal, tijdig en systematisch, correct, betrouwbaar en accuraat, op een politiek en commercieel neutrale wijze. Ze communiceert wanneer dat relevant is, en altijd gericht op de beoogde doelgroep(en). De communicatie van de Vlaamse overheid is duidelijk en als zodanig herkenbaar, en is eenvoudig raadpleegbaar. De Vlaamse overheid leeft de normen ook na wanneer ze samen met derden communiceert. Ze maakt gepast gebruik van externe media.

Voor de naleving van die normen wordt geen specifiek controlemechanisme opgezet. De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie wordt opgeheven. De controle verloopt via de bestaande controlemechanismen.

5. Impact

De vereenvoudiging van het normenkader zou tot een grotere transparantie en een betere toepasbaarheid van de normen moeten leiden. De impact van het wegvallen van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als controle- en adviesorgaan zal beperkt zijn.

Vooreerst vallen de meeste Vlaamse overheidsinstellingen die onder het toepassingsgebied van het normenkader vallen, ook onder het toepassingsgebied van het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen, en van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst. Burgers die klachten hebben over de wijze waarop de Vlaamse overheid communiceert, kunnen met hun klachten terecht bij, in eerste instantie, de betrokken overheidsinstelling zelf of, in tweede instantie, bij de Vlaamse Ombudsdienst. De opheffing van de Expertencommissie is op dat punt alvast geen onoverkomelijk probleem. Alleen ten aanzien van de instellingen die buiten het toepassingsgebied van het Klachtendecreet en het Ombudsdecreet, maar binnen het toepassingsgebied van dit voorstel van decreet vallen, zoals het Vlaams Parlement en de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen, betekent de schrapping van het klachtrecht bij de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie een achteruitgang. Dat is echter puur theoretisch, aangezien in de tien jaar dat de Expertencommissie actief geweest is, er niet één klacht over de communicatie van deze instellingen bij de Expertencommissie ingediend werd.

Verder is er de interne controle binnen de Vlaamse overheid, waarbij de rol van centrale of decentrale communicatiediensten cruciaal is. Het komt de Vlaamse Regering toe haar communicatiebeleid op professionele wijze te organiseren, en daartoe de nodige diensten op te richten, het beleid ervan te bepalen en die dienst(en) een coördinerende of adviserende rol te geven met betrekking tot de communicatie-initiatieven van de Vlaamse overheid. De vervanging van de adviesverlening van de Expertencommissie door adviesverlening door een administratieve dienst betekent wel dat de onafhankelijkheid van de adviesverlener verdwijnt. Niettemin

mag men verwachten dat de expertise om de overheidscommunicatie op een professionele wijze te organiseren, met naleving van het normenkader voor overheidscommunicatie, bij de communicatiedienst(en) van de Vlaamse overheid zelf aanwezig is. De werking van die diensten is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de leden van de Vlaamse Regering, die daarover door het Vlaams Parlement ter verantwoording geroepen kunnen worden. Het Vlaams Parlement kan met de klassieke controlemiddelen (vragen, interpellaties enzovoort) de Vlaamse Regering ter verantwoording roepen voor haar communicatiebeleid. Die politieke controle heeft altijd bestaan, en blijft gewoon behouden. De expertencontrole was alleen een extra middel, dat nu komt te vervallen. De politieke controle behoeft geen verdere normering. In geen geval is de decreetgever, laat staan de regering, bevoegd om de parlementaire commissie aan te wijzen die de Vlaamse overheidscommunicatie zou controleren; dat is een bevoegdheid die uitsluitend het Vlaams Parlement zelf toekomt. In de praktijk wordt het algemene communicatiebeleid van de Vlaamse Regering gevolgd door de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement.

De adviesverlening door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie aan de Controlecommissie voor Regeringsmededelingen komt ook te vervallen. Dat is niet erg, aangezien de beoordeling of een regeringsmededeling imagobevorderend is, in essentie politiek van aard is, en geen algemene expertise op het gebied van overheidscommunicatie veronderstelt. Bovendien moet voor ogen gehouden worden dat de bijzondere wetgever de bevoegdheid inzake de controle op de regeringsmededelingen en mededelingen van de parlementsvoorzitter aan de decreetgever toevertrouwd heeft, niet zozeer vanuit overwegingen inzake behoorlijke overheidscommunicatie, maar vanuit de samenhang met de controle op de verkiezingsuitgaven, en het risico dat regeringsleden of parlementsvoorzitters rechtstreeks of onrechtstreeks misbruik zouden maken van overheidsmiddelen om persoonlijke verkiezingspropaganda te voeren. De bevoegdheden inzake controle op de verkiezingsuitgaven en controle op de regeringsmededelingen hebben overigens een gezamenlijke juridische grondslag^{3 4}. Ook al zijn mededelingen van regering en parlementsvoorzitter ook (gepersonaliseerde) vormen van overheidscommunicatie, toch wordt in dit voorstel van decreet de specifieke regeling inzake de controle op die mededelingen ongemoeid gelaten, behoudens dan het schrappen van de adviesbevoegdheid van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie ter zake.

Tot slot moet worden opgemerkt dat de Vlaamse overheid bij haar communicatie-initiatieven uiteraard ook gebonden is door de regels inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Op een foutieve of onzorgvuldige wijze communiceren, met schade voor de rechtsonderhorigen tot gevolg, brengt de aansprakelijkheid van

³ Artikel 31, §5, BWHI luidt: "Elk Parlement of het door dat Parlement aangewezen orgaan controleert volgens de bij decreet bepaalde regels:

- de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen die daaraan zijn besteed, met betrekking tot de verkiezing van het Parlement (...);
- alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van zijn regering of één of meer van haar leden, alsook van de voorzitter van het Parlement.

De Wetgevende Kamers, het betrokken Parlement of het door dat Parlement aangewezen orgaan moeten de sancties uitvoeren die met toepassing van de federale wetgeving betreffende de beperking van de verkiezingsuitgaven zijn opgelegd door een andere assemblee of door het door haar aangewezen orgaan."

⁴ Eventueel kan later overwogen worden om die decreten te integreren in het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, zoals nu al het geval is op federaal niveau, waar één enkele wet – de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen – zowel de controle op de verkiezingsuitgaven als de controle op de mededelingen van de Federale Regering en de voorzitters van Kamer en Senaat regelt.

de communicerende overheid in het gedrang. Ook die sanctiemogelijkheid blijft onverkort gelden.

6. Integratie in Vlaams Bestuursdecreet

Volgens de beleidsnota Bestuurszaken 2014-2019 werkt de Vlaamse Regering aan de harmonisering van het Vlaamse bestuursrecht, waarbij de bestaande decreten Bestuurlijk Beleid, Deugdelijk Bestuur, Openbaarheid van Bestuur, Klachtendecreet en E-governmentdecreet worden samengebracht in één Vlaams Bestuursdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 139/1, p. 14-15).

Het is uiteindelijk de bedoeling om voorliggend voorstel van decreet ook in dat voorgenomen generieke Vlaams Bestuursdecreet op te nemen. De meeste instanties die onder het begrip 'Vlaamse overheid' vallen in dit voorstel van decreet, vallen ook onder het toepassingsgebied van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur (DOB). Ze zijn daardoor niet alleen aan het normenkader voor Vlaamse overheidscommunicatie onderworpen, maar ook aan met name artikel 28, DOB, dat bepaalt dat de in het decreet bedoelde instanties de verplichting hebben "de bevolking of de betrokken doelgroepen systematisch, correct, evenwichtig, tijdig en op verstaanbare wijze voor te lichten over haar beleid, regelgeving en dienstverlening en over de rechten die de bevolking verkrijgt uit hoofde van dit [openbaarheids]decreet."

Gelet op de geheel eigen doelstelling van de regeling inzake de controle op de mededelingen van de Vlaamse Regering en op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement zullen de betrokken decreten niet opgenomen worden in het toekomstige Vlaams Bestuursdecreet. Ook om die reden worden zij nu niet opgenomen in dit voorstel van decreet.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De communicatie van de Vlaamse overheid wordt geregeld, ongeacht of die communicatie betrekking heeft op gemeenschaps- of gewestaangelegenheden.

Artikel 2

Dit artikel bevat twee definities.

1° De formulering van het begrip 'Vlaamse overheid' is overgenomen uit het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, met dien verstande dat nu in de tekst zelf geëxpliciteerd wordt dat de bij decreet opgerichte instellingen verbonden aan het Vlaams Parlement (dit zijn op dit ogenblik de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat, en het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie) ook als Vlaamse overheid beschouwd moeten worden. Tot nu toe bleek dat alleen uit de toelichting bij het genoemde (voorstel van) decreet (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2000-01, nr. 515/1, p. 4). De categorie "de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest" verwijst naar de identieke categorie in artikel 4, §1, 2°, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Daardoor vallen de meeste instanties die onder het begrip 'Vlaamse overheid' vallen in dit voorstel van decreet ook onder het toepassingsgebied van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Ze zijn daardoor niet alleen onderworpen aan de normen voor Vlaamse overheidscommunicatie, zoals vastgelegd in hoofdstuk 2 van dit voorstel van decreet, maar ook aan

met name artikel 28 van het Openbaarheidsdecreet, dat bepaalt dat de in het decreet bedoelde instanties de verplichting hebben “de bevolking of de betrokken doelgroepen systematisch, correct, evenwichtig, tijdig en op verstaanbare wijze voor te lichten over haar beleid, regelgeving en dienstverlening en over de rechten die de bevolking verkrijgt uit hoofde van dit [openbaarheids]decreet”. De normen voor overheidscommunicatie zijn niet strijdig met deze en andere bepalingen van het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur; ze werken die uit en bieden derhalve een meer concrete houvast aan de Vlaamse overheid.

Verder moet worden verduidelijkt dat de communicatie van individuele parlementsleden niet beschouwd kan worden als overheidscommunicatie, aangezien zij niet namens een overheidsinstelling, maar namens zichzelf spreken. Zij zijn dus geen ‘Vlaamse overheid’, en zijn dus niet onderworpen aan de normen voor overheidscommunicatie. Zo communiceren ze per definitie niet ‘politiek neutraal’. Dat is anders voor de voorzitter van het Vlaams Parlement, die op basis van het Reglement van het Vlaams Parlement in die functie dat Parlement naar buiten vertegenwoordigt en dus ook namens het Vlaams Parlement kan communiceren. Die communicatie is wel onderworpen aan de normen voor de overheidscommunicatie.

2° In het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, wordt het begrip ‘overheidscommunicatie’ als volgt gedefinieerd: “elke voor het publiek bestemde, van de Vlaamse overheid uitgaande mededeling, boodschap, voorlichtings- of sensibiliseringscampagne of elk ander communicatie-initiatief, ongeacht de gebruikte kanalen of media” (artikel 2, eerste lid, 2°). Op voorstel van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie wordt voorgesteld de definitie aan te passen.

Dat wordt door de Expertencommissie als volgt toegelicht: “De definitie van Vlaamse overheidscommunicatie, en dus van het toepassingsgebied van de decretale normen, wordt best zo ruim mogelijk geformuleerd, omdat zowel de bevolking als de doelgroepen en individuen die door de overheid worden aangesproken er alle belang bij hebben dat de kwaliteit van de communicatie en van het toezicht daarop maximaal wordt gewaarborgd.

De definitie omvat alle vormen van overheidscommunicatie die tot doel hebben te informeren over het voorgenomen of gevoerde beleid, de houding en/of het gedrag te beïnvloeden en participatie bij beleid te bevorderen; dat is de primaire taak, overheidscommunicatie als beleidscommunicatie. Maar overheidscommunicatie kan er ook toe bijdragen het imago van de Vlaamse overheid te verbeteren.

De formulering ‘het publiek of delen ervan’ slaat op alle externe doelgroepen waarmee de Vlaamse overheid de facto communiceert of wil communiceren en reikt tot en met een individuele persoon. Voor een eventuele klacht kan een individuele persoon zich richten tot de Vlaamse Ombudsdienst.

Overheidscommunicatie wordt zowel door de Vlaamse Regering en haar ministers gevoerd als door de bevoegde departementen en diensten. Wat ministers betreft zijn de normen van toepassing op elke situatie en in elk mediatiek format waarin zij in hun ministeriële hoedanigheid communiceren. Het moet bovendien altijd duidelijk zijn of een minister in die hoedanigheid communiceert, dan wel als politicus van een partij. Tot nu toe maakten de normen, of de interpretatie die de Expertencommissie eraan gaf, een onderscheid naargelang het initiatief van de communicatie van de media uitging, of van het regeringslid of zijn kabinet. In het laatste geval was de norm van de politieke neutraliteit strikt van toepassing, in het eerste geval niet. Dit criterium wordt verlaten, want hoe kan de burger dat onderscheid maken als hij een minister een gekleurd standpunt hoort vertolken? Daarom voorziet het herziene normenkader in een aangepaste norm om daarover duidelijkheid [te] scheppen (artikel 8, laatste lid, van dit voorstel van decreet).

De definitie geldt voor alle vormen van ministeriële communicatie, zowel rechtstreekse als onrechtstreekse, zowel van de ministers zelf als van hun kabinet. In de rechtspraak van de Raad van State wordt gewezen op de bijzondere vertrouwensrelatie die tussen de betrokken ministers en hun kabinetsleden dient te bestaan⁵. Bovendien bestaat er geen twijfel over dat een lid van de regering politiek verantwoordelijk is voor het doen en laten van zijn kabinet. Daarom is het verantwoord de communicatie die uitgaat van een kabinetswerker in die hoedanigheid en die bestemd is voor het publiek, te beschouwen als een mededeling van de minister zelf.

De Vlaamse overheidscommunicatie wordt meestal en minstens gedeeltelijk met overheidsgeld gefinancierd. Maar dit is geen voorwaarde om als zodanig te worden beschouwd.”.

Ook wanneer de Vlaamse overheid samen met andere overheden of derden communiceert, wordt die communicatie nog altijd als ‘Vlaamse overheidscommunicatie’ gekwalificeerd. In geval van samenwerking is de Vlaamse overheid bijgevolg, wat haar aandeel in de communicatie betreft, gebonden door de normen voor de overheidscommunicatie.

De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie wees in dit verband op de toename van de publiek-private samenwerking in allerlei vormen, bijvoorbeeld coproducties, uitbesteding van communicatieopdrachten, steun aan en links met externe partners. De Vlaamse overheid wordt een van de spelers binnen een netwerksamenleving. De Expertencommissie zag hierin zowel kansen als risico’s: “In deze verschuiving naar PPS zitten wel degelijk mogelijkheden: inbreng van kennis en ervaring van organisaties werkzaam in het veld, ruimere verspreiding van de boodschap, uitgavenreductie. Maar er zijn ook evidente risico’s aan verbonden, zoals mogelijke onduidelijkheid: wie houdt de regie over de communicatie, wordt de kwaliteit nog bewaakt, is de overheid nog herkenbaar als betrokken partij? Er dreigt ook gevaar voor verweving met commerciële belangen.”. Om die reden wordt de Vlaamse overheid onderworpen aan de normen, ook wanneer ze met derden samenwerkt, voor haar eigen aandeel in de communicatie. De derden, die zelf geen Vlaamse overheid zijn, blijven evenwel buiten het toepassingsgebied van dit decreet.

Tot slot moet worden benadrukt dat de communicatie van de Vlaamse overheid naar haar eigen personeelsleden ook als Vlaamse overheidscommunicatie moet worden beschouwd. Ook die personeelsleden zijn immers een deel van het ‘publiek’. Dat betekent dat ook de interne communicatie van de Vlaamse overheid helder, relevant, gericht, politiek en commercieel neutraal enzovoort moet zijn.

Artikel 3

Deze norm is een licht aangepaste versie van norm I.1 in het huidige normenkader, zoals vastgelegd in de bijlage bij het decreet van 8 mei 2009 houdende de goedkeuring van de herziene normen voor Vlaamse overheidscommunicatie.

Deze norm houdt geen regeling van het taalgebruik in: de vraag of het Nederlands door de Vlaamse overheid gebruikt moet worden in alle vormen van communicatie, ook voor het buitenland of voor toeristen, wordt hier niet behandeld. Dat blijft een zaak van de bestuurstaalwetgeving. De norm moet zo gelezen worden dat wanneer de Vlaamse overheid in het Nederlands communiceert, zij dat moet doen in de Nederlandse standaardtaal.

⁵ RvS, afd. Adm. nr. 75.571, 10 augustus 1998, Beschrijver, en nr. 86.190, 23 maart 2000, Toune.

We verstaan onder de Nederlandse standaardtaal het Nederlands dat algemeen bruikbaar is in het publieke domein, dat wil zeggen in alle belangrijke sectoren van het openbare leven, zoals het bestuur, de administratie, de rechtspraak, het onderwijs en de media. De Nederlandse standaardtaal is het Nederlands dat algemeen bruikbaar is in contacten met mensen buiten de eigen vertrouwde omgeving (in zogenaamde secundaire relaties) (zie <http://taaladvies.net/taal/advies/tekst/85>).

De norm die stelt dat de Nederlandse standaardtaal gebruikt moet worden in de Vlaamse overheidscommunicatie, mag niet zo begrepen worden dat hij absoluut zou verhinderen dat in bepaalde vormen van mondelinge communicatie tussentalige en dialectische vormen gebruikt worden. Denk hier, bijvoorbeeld, aan dialoogjes in radiospotjes waarin 'mensen uit de straat' aan het woord komen. Dat kan verantwoord zijn om de spot levendiger en realistischer te maken. In dergelijke dialoogjes is de overheid niet zelf aan het woord. Nochtans mag ook in die gevallen niet te ver worden afgeweken van de standaardtaal, want iedere luisteraar moet de boodschap kunnen verstaan. Wanneer de overheid zelf aan het woord is (bijvoorbeeld via een voice-over), moet in elk geval wel de Nederlandse standaardtaal gebruikt worden.

Artikel 4

De belangrijkste nieuwigheid hier is, op voorstel van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie, de toevoeging van het woord 'relevant' in het eerste lid, naast het woord 'gericht', omdat de keuze van de informatie die wordt aangeboden, zeer belangrijk is. Die keuze kan blijken uit overwegingen van de overheid zelf, of uitgaan van het belang van de burger.

Verder spreekt het voor zich dat de Vlaamse overheid keuzes maakt: is communicatie wel nodig om een doel te bereiken? Zo ja, dan moet de overheid planmatig werken. Daarbij zal ze de doelgroep (de groep die men beoogt) moeten selecteren, en de communicatie daarop richten, wetende dat het vaak niet mogelijk zal zijn om iedereen die deel uitmaakt van die doelgroep ook effectief te bereiken. Hierbij moet het proportionaliteitsbeginsel tussen ingezette middelen en de doelstelling, het beoogde resultaat, nageleefd worden.

Artikel 5

Deze norm is een licht aangepaste versie van norm I.3 in het huidige normenkader, en wordt door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als volgt toegelicht: "Net als de inhoud van het communicatie-initiatief is het tijdstip waarop de informatie wordt verstrekt van bijzonder groot belang. De burgers moeten tijdig worden ingelicht om hun plichten te kunnen naleven of hun rechten te kunnen uitoefenen. (...)".

Artikel 6

Deze norm is hoofdzakelijk gebaseerd op normen I.2 en III.2 van het huidige normenkader en wordt door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als volgt toegelicht: "De inhoud van het artikel is uitgebreid omdat betwistbare, al te vage of dubbelzinnige boodschappen even goed als valse informatie worden ervaren als informatie die niet correct is. Ze berokkenen het imago en de betrouwbaarheid van de overheid schade en moeten daarom op dezelfde manier als foute informatie worden voorkomen, en zo nodig worden rechtgezet.

Juiste informatie houdt ook in dat ze in overeenstemming is met het beleid van de hele Vlaamse overheid. Dit is een expliciete aanwijzing voor de Vlaamse

overheidsdiensten om hun boodschap te toetsen aan het algemeen beleid, zodat inconsequenties en dubbele boodschappen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Als het gaat om beslist beleid neemt de overheid zoveel communicatie-initiatieven als nodig, binnen het kader van het rechtmatig en doelmatig besteden van overheidsgeld.

In de fase van nog niet beslist beleid moet de overheidscommunicatie bij uitstek feitelijk van aard en zakelijk van toon zijn.”.

Met betrekking tot dit laatste punt stelde de Expertencommissie voor dat de Vlaamse overheid in haar beleidscommunicatie altijd zou vermelden of er sprake is van beslist of niet-beslist beleid. De indiener van dit voorstel van decreet wenst de Expertencommissie hierin niet te volgen. Vooreerst is dat onderscheid alleen relevant voor ‘beleidscommunicatie’, en het is net de bedoeling om het onderscheid tussen ‘beleidscommunicatie’ en andere vormen van overheidscommunicatie in dit vernieuwde normenkader weg te laten. Bovendien was het label ‘beslist beleid’ geen groot succes. Het binaire onderscheid beslist/niet-beslist is ook onvoldoende genuanceerd. Sommige overheidsprojecten doorlopen heel wat verschillende stappen, en dan kan het van belang zijn de bevolking goed te informeren over de fase waarin het project zich bevindt, een fase die ook bepalend is voor de wijze van communiceren met de bevolking.

Artikel 7

Deze norm wordt door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als volgt toegelicht: “Deze norm omvat de problematiek die in het huidige Normenkader wordt omschreven onder de normen 1 en 2 van het hoofdstuk II, Corporate communicatie.

De norm van de herkenbaarheid wordt naar voor geschoven in het nieuwe Normenkader, omdat hij in de loop van de werking van de Expertencommissie veel aan belang heeft gewonnen. Het is ook een meer logische volgorde in het geheel.

Het probleem van de herkenbaarheid van de Vlaamse overheid en van haar verschillende entiteiten is in het bijzonder aangescherpt door het invoeren van het ‘merkbeleid’, concreet gemaakt door de internationale en Vlaamse huisstijlgidsen. Het staat buiten kijf dat alle instellingen die financieel, juridisch of functioneel afhangen van de Vlaamse overheid dit moeten laten blijken. Iedereen heeft altijd het recht te weten wanneer hij met een instantie van de Vlaamse overheid te maken heeft. Deze informatie is belangrijk voor de openbaarheid van bestuur en zelfs voor de juridische tegenstelbaarheid tegenover derden.

De herkenbaarheid speelt ook voor entiteiten buiten de Vlaamse overheid, zeker voor die entiteiten die jaarlijks en voor meer dan de helft van hun budget middelen van de Vlaamse Gemeenschap gebruiken. (...)”.

De verplichtingen inzake het gebruik van de huisstijl die gelden voor instanties, organisaties, evenementen of personen buiten de Vlaamse overheid, wanneer zij structureel of occasioneel door de Vlaamse overheid ondersteund worden via subsidiëring of sponsoring, vloeien rechtstreeks voort uit dit normenkader (met name uit het derde en vierde lid van artikel 7). Zij moeten bijgevolg niet afzonderlijk in alle mogelijke subsidiëringsregelingen opgenomen worden. In de communicatie rond de subsidiëringsregelingen moet aan kandidaat-begunstigden duidelijk gemaakt worden wat de gevolgen zijn voor hun communicatie indien de bevoegde overheid beslist hen te subsidiëren. Ook in het individuele besluit tot subsidiëring of sponsoring kan naar die verplichtingen verwezen worden.

Artikel 8

Deze norm wordt door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als volgt toegelicht: "Deze norm stemt overeen met de huidige norm I. Algemeen 4., en vervangt de normen onder III. Beleidscommunicatie 2.5. en 2.6.

In artikel 8, tweede lid, van dit voorstel van decreet is het woord 'propaganda' uit de huidige formulering weggelaten omdat het verbieden van politieke propaganda vanzelfsprekend is, en impliciet vervat zit in de nieuwe tekst."

Artikel 8, derde lid, van dit voorstel van decreet is generieker geformuleerd dan het geval is in het bestaande normenkader. Daar was de norm beperkt tot 'de redactionele context van personeelsbladen en nieuwsbrieven'. Het wordt, op voorstel van de Expertencommissie, de algemene stelregel dat personencultus van politici of het betrekken van partijpolitieke of ideologische standpunten in elke Vlaamse overheidscommunicatie te mijden is. Het zal van de concrete context afhangen wie precies oordeelt over de informatieve relevantie. Als het gaat om personeelsbladen en nieuwsbrieven, zal dat uiteraard zoals voorheen de betrokken redactie zijn.

De norm belet niet dat bij het vermelden van namen van parlementsleden of ministers eventueel naar hun partij wordt verwezen, maar discreet en voor zover dit een informatieve meerwaarde heeft.

De Expertencommissie verduidelijkte verder dat het nieuwe begrip 'omzichtigheid' dat in artikel 8, derde en vierde lid, van dit voorstel van decreet ingevoerd wordt, "de leidraad wordt bij het gebruik van persoonlijke gegevens van politici, inclusief hun identificatiegegevens zoals alle soorten adressen. Ook bij het inlassen van foto's of audiovisuele bijdragen van politici zal de Vlaamse overheid er over waken dat deze inlas in de eerste plaats informatief is, en dat er geen publicitaire, eenzijdige of opiniërende indruk rond de persoon wordt gewekt.

De nieuwe norm van artikel 8, derde lid, van dit voorstel van decreet maakt het onderscheid dat in het huidige normenkader onder III, 2.5. en 2.6. werd gemaakt, overbodig.

Wat regeringsleden betreft, zijn de normen van toepassing op elke situatie en in elk mediatiek format waarin zij communiceren. Dat geldt ook voor medewerkers of woordvoerders die in naam van het regeringslid communiceren. Beleidscommunicatie wordt in de praktijk vaak verspreid via redactionele media, waar de regering rechtstreeks geen vat op heeft. Daarom is het belangrijk dat bij het aanreiken van informatie aan deze externe media de inhoud van het beleid centraal staat, en niet de bewindspersoon of zijn partij. Het moet bovendien altijd zeer duidelijk zijn of een minister in die hoedanigheid communiceert, dan wel als politicus van een partij.

Tot nu toe maakten de normen, of de interpretatie die de Expertencommissie eraan gaf, in dat geval een onderscheid naargelang het initiatief van de communicatie van de media uitging, of van het regeringslid of zijn kabinet. In het laatste geval was de norm van de politieke neutraliteit strikt van toepassing, in het eerste geval niet. Dit criterium wordt verlaten, want hoe kan de burger dat onderscheid maken als hij een minister op de ochtendradio een gekleurd standpunt hoort vertolken? De nieuwe normen geven daarom eenzelfde houvast, wie ook het initiatief tot de communicatie heeft genomen.

In artikel 8, vijfde lid, van dit voorstel van decreet wordt de toepassing van de normen expliciet uitgebreid tot woordvoering en persvoorlichting. Onder woordvoering wordt ook de toelichting verstaan die kabinetsmedewerkers of woordvoerders in

naam van de minister geven. Voor de persvoorlichting dringen zich dezelfde normen op als voor het rechtstreeks informeren van het brede publiek. Hiermee beoogt de Expertencommissie een maximale zorg vanwege de overheidscommunicator, ook al is die niet geheel verantwoordelijk voor het eindproduct. Als de initiële communicatie vanwege de overheid de normen maximaal volgt, is de kans op verwarring door gemedieerde berichtgeving kleiner voor de bestemmingen.”.

Artikel 9

Deze norm wordt door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als volgt toegelicht: “Deze norm stemt overeen met de huidige norm I. Algemeen. 5.

De commerciële neutraliteit is een verworven gegeven in de overheidscommunicatie, in de zin dat de Vlaamse overheid zich in haar eigen communicatie in principe altijd onthoudt van reclame, in al haar mogelijke vormen zowel voor private personen, bedrijven, merken, specifieke producten of procedés. Publieke middelen kunnen niet worden ingezet om de commerciële belangen van deze of gene te behartigen.

Niettemin leeft de overheid niet onder een glazen stolp. Zo volgt de overheid ook de economische activiteiten en gaat die soms bijsturen, aanmoedigen of belonen. Sommige sectoren, zoals die van cultuur en zorg, hangen zelfs ruim af van subsidies van de overheid. In die gevallen zal het vermelden van namen onvermijdelijk zijn. Maar ook dan mag de Vlaamse overheid de eerlijke concurrentie met de private sectoren niet vervalsen, en moet de vermelding beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de correcte informatie van de burgers.

Waar in het huidige decreet alleen over bedrijven en merken wordt gesproken, wordt in de nieuwe tekst ook uitdrukkelijk verwezen naar private personen. (...)

Als open en pure reclame is verboden, geldt dit a fortiori voor verdoken of opzettelijk gecamoufleerde vormen ervan. Maar de overheid moet ook functioneren, en koopt daarvoor specifieke producten die automatisch in de aandacht kunnen komen. Rond deze diensten of producten mag geen promotie worden gevoerd en er mag geen dominant commercieel belang aanwezig zijn.

Het verbod op reclame is niet van toepassing op de domeinen waarvoor specifieke decreten zijn uitgevaardigd, zoals voor reclame op de publieke omroep.

De Vlaamse overheid kan ook tegen betaling reclame toestaan in haar publicaties of andere media. Dit kan gaan van een beperkt aantal pagina's in drukwerken van de overheid, borden op voertuigen van het openbaar vervoer of op eigendommen van de overheid. De neutraliteit verplicht de overheid wel tot bescheidenheid en duidelijke afscheiding van de reclame, zodat nooit de indruk wordt gewekt dat de overheid een kwalitatief standpunt inneemt tegenover bedrijven of private personen.”.

In het vierde lid wordt verduidelijkt dat de discrete vermelding van personen die in opdracht van de Vlaamse overheid meegewerkt hebben aan een concreet communicatie-initiatief (communicatie-adviesbureaus, webdesigner, drukker, redactionele medewerkers enzovoort), in een colofon, op onderliggende webpagina's enzovoort wel degelijk toegestaan is. Het gaat hier immers niet om reclame voor die personen, maar om het correct informeren van het publiek. Dat geldt ook voor de naamsvermelding van de personen die foto's, tekeningen, teksten enzovoort gecreëerd hebben, die nadien gebruikt worden bij een communicatie-initiatief van de Vlaamse overheid. Wanneer het om auteursrechtelijk beschermde werken gaat, is de naamsvermelding in de regel zelfs verplicht. Het spreekt voor zich dat de Vlaamse overheid altijd zowel de morele als de materiële rechten van de auteurs en de houders van naburige rechten moet naleven.

Het vijfde lid heeft, in tegenstelling tot het tweede tot en met vierde lid, betrekking op situaties waarin de Vlaamse overheid voor haar communicatie samenwerkt met andere overheden of private personen, verenigingen enzovoort. Ook in dat geval gelden voor de Vlaamse overheid de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie (zie definities in artikel 2). De overheid kan zich niet achter de samenwerking verstoppen om minder helder, accuraat of neutraal te communiceren. De Vlaamse overheid vermeldt dan in die overheidscommunicatie de namen en de logo's van de externe partners (de overheden of personen waarmee wordt samengewerkt). Hierbij geldt niet als afzonderlijke voorwaarde dat die informatie "relevant of noodzakelijk is voor de boodschap van de Vlaamse overheid", zoals in het tweede lid, maar wel dat de naams- en logovermelding gebeurt volgens de richtlijnen van de huisstijlgidsen van de Vlaamse overheid.

Artikel 10

Deze norm wordt door de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie als volgt toegelicht: "Deze norm stemt overeen met de huidige norm I. Algemeen. 7.

Het staat de Vlaamse overheid vrij om van de publieke en private media gebruik te maken om haar communicatiedoeleinden te realiseren. Deze beslissing moet vooraf goed worden overwogen en de normen voor de overheidscommunicatie blijven onverminderd van kracht, in het bijzonder wat de herkenbaarheid en de neutraliteit van de boodschap betreft. De Vlaamse overheid kan via externe media ook bijzondere communicatievormen zoals publireportages aanwenden om de doelgroep te bereiken, als de inzet van andere communicatievormen niet zou volstaan en als die methodes niet bedrieglijk of misleidend zijn voor de ontvanger. Bijzondere aandacht voor de relatie met andere normen, zoals de 'politieke neutraliteit' is hier aan de orde."

De term 'externe media' is algemeen en technologieneutraal geformuleerd. Hieronder vallen ook sociale media zoals Facebook, Twitter, YouTube, LinkedIn enzovoort.

Bij de aankoop van externe mediaruimte leeft de Vlaamse overheid uiteraard de wetgeving inzake overheidsopdrachten na.

Artikel 11

In het voorstel van decreet wordt een uitdrukkelijke grondslag gegeven aan het centrale informatie- en documentatiepunt van de Vlaamse overheid, waarvan de kanalen beheerd worden door het agentschap Informatie Vlaanderen (telefoonnummer 1700 en de website Vlaanderen.be). Dit centrale contactpunt diversifieert de communicatiekanalen en media, zodat zoveel mogelijk burgers volgens het medium van hun eigen keuze op een eenvoudige manier informatie kunnen inwinnen over de Vlaamse overheid, haar beleid en regelgeving.

Vragen naar informatie worden gratis beantwoord. Wanneer documenten (ongeacht drager of medium) gevraagd worden, kan de Vlaamse overheid een redelijke prijs vragen – de formulering werd overgenomen uit artikel 20, §3, derde lid, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Uiteraard blijft de specifieke regeling inzake hergebruik van overheidsinformatie onverminderd gelden.

Artikel 12

Dit artikel behoeft geen verder commentaar.

Artikel 13

De adviesrol van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie met betrekking tot regeringsmededelingen wordt opgeheven.

Artikel 14

De adviesrol van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie met betrekking tot de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement wordt opgeheven. Aangezien de bevoegdheid om de controle op de mededelingen van de voorzitter te regelen niet langer door de bijzondere decreetgever uitgeoefend hoeft te worden (zie algemene toelichting), is de gewone decreetgever bevoegd om bepalingen uit het bestaande bijzonder decreet op te heffen.

Jan PEUMANS

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° Vlaamse overheid:

- a) het Vlaams Parlement, zijn voorzitter en zijn organen;
- b) de bij decreet opgerichte instellingen, verbonden aan het Vlaams Parlement;
- c) de Vlaamse Regering en een of meer van haar leden;
- d) de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;
- e) alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap die aan de algemene verplichting inzake actieve openbaarheid van bestuur onderworpen zijn op basis van een besluit van de Vlaamse Regering, genomen ter uitvoering van artikel 28, §1, tweede lid, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur;

2° Vlaamse overheidscommunicatie: elke boodschap, bestemd voor het publiek of delen ervan, die uitgaat van de Vlaamse overheid, ongeacht wat de doelstellingen ervan zijn en de kanalen die ervoor worden gebruikt en ongeacht of de Vlaamse overheid hiervoor samenwerkt met derden.

Hoofdstuk 2. Normen voor Vlaamse overheidscommunicatie

Art. 3. De Vlaamse overheid communiceert helder in een bevattelijke taal.

De Vlaamse overheid communiceert in de Nederlandse standaardtaal.

De communicatie van de Vlaamse overheid moet voor de ontvanger begrijpelijk zijn.

Art. 4. De Vlaamse overheidscommunicatie is relevant en gericht.

De Vlaamse overheid informeert over alles wat zowel voor de overheid als voor burgers, organisaties en bedrijven nuttig, belangrijk of noodzakelijk is.

De Vlaamse overheid gaat na of de communicatie het geschikte middel is om een bepaalde doelstelling te verwezenlijken of substantieel bij te dragen tot de verwezenlijking. Als dat zo is, ontwikkelt ze een duidelijke communicatiestrategie. Ze plant haar communicatie nauwgezet, volgt ze op en evalueert ze.

De Vlaamse overheid ziet erop toe dat de informatie zoveel mogelijk personen, verenigingen of organisaties van de doelgroep bereikt. Ze kiest aangepaste communicatiestrategieën voor thema's die moeilijk te bereiken doelgroepen aanbelangen.

De inzet van middelen moet in verhouding staan tot het beoogde resultaat.

Art. 5. De Vlaamse overheid communiceert tijdig en systematisch.

De Vlaamse overheid informeert actief, op eigen initiatief, op het moment dat en telkens als het nodig of nuttig is.

Het tijdstip, de frequentie en de eventuele herhaling van een communicatie-initiatief worden ook getoetst aan het belang van de ontvanger.

Art. 6. De Vlaamse overheidscommunicatie is correct, betrouwbaar en accuraat.

De Vlaamse overheid verspreidt juiste, feitelijke informatie die in overeenstemming is met het beleid van de hele Vlaamse overheid.

De Vlaamse overheid zet informatie die onduidelijk, verwarrend of fout is, onmiddellijk recht.

De aard, de inhoud, de toon en de omvang van de overheidscommunicatie zijn in voorkomend geval in overeenstemming met de fase waarin de besluitvorming of een project zich bevindt.

Art. 7. De communicatie van de Vlaamse overheid is duidelijk en als zodanig herkenbaar.

De Vlaamse overheid profileert zich als één geheel en is altijd, ongeacht het kanaal of medium, herkenbaar als afzender of medeafzender, deelnemer, belanghebbend of betrokken bij de communicatie. Alle onderdelen van de Vlaamse overheid maken zich herkenbaar door naar de Vlaamse overheid te verwijzen en kunnen daarnaast ook hun eigen entiteit tot uitdrukking brengen, binnen de richtlijnen van de huisstijlgidsen van de Vlaamse overheid.

Instanties, organisaties, evenementen of personen buiten de Vlaamse overheid die door de Vlaamse overheid structureel, dat wil zeggen jaarlijks en voor meer dan 50% van hun budget, worden ondersteund, volgen in al hun communicatievormen de richtlijnen van de huisstijlgidsen van de Vlaamse overheid.

Instanties, organisaties, evenementen of personen buiten de Vlaamse overheid die door de Vlaamse overheid niet-structureel of occasioneel worden ondersteund, maken dat in al hun communicatievormen duidelijk door naar de Vlaamse overheid te verwijzen. Inzake de zichtbaarheid van de verwijzing en de specificatie van de aard van de ondersteuning volgen ze de richtlijnen van de huisstijlgidsen van de Vlaamse overheid.

Art. 8. De Vlaamse overheid communiceert politiek neutraal.

De Vlaamse overheid leent zich in haar communicatie niet tot de ondersteuning van partijpolitieke of ideologische doeleinden.

De Vlaamse overheid is in haar communicatie omzichtig in het gebruik van namen, identificatiegegevens, foto's, audio- of videofragmenten, titels of partijen van de voorzitter van het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse Regering. De Vlaamse overheid weegt de publicatie van die persoonlijke gegevens of bijdragen af tegen de informatieve relevantie ervan en houdt ze in die geest altijd bescheiden.

De voorzitter van het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse Regering zijn bijzonder omzichtig in het gebruik van eigen overheidskanalen en producties van derden waar de overheid aan meebetaalt.

Telkens als een lid van de Vlaamse Regering in die hoedanigheid communiceert, wat ook de situatie of wat ook het format is, zijn alle normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie van toepassing. Ze zijn zowel van toepassing op de communicatie rechtstreeks met het publiek, als op de persvoorlichting en de woordvoering.

Art. 9. De Vlaamse overheid communiceert commercieel neutraal.

De Vlaamse overheid leent zich in haar eigen communicatie niet tot reclame of slukreclame voor private bedrijven, merken of private personen. De Vlaamse overheid kan in de communicatie alleen verwijzen naar private bedrijven of personen, hun merknamen, logo's, of naar hun geleverde diensten, merken of producten, wanneer die informatie relevant of noodzakelijk is voor haar eigen boodschap.

De Vlaamse overheid kan in haar eigen communicatiekanalen of media wel ruimte laten voor betalende reclame van private bedrijven, merken of personen, voor zover die reclame duidelijk wordt onderscheiden van de communicatie van de overheid zelf. Wanneer de Vlaamse overheid op een of andere wijze bij de inhoud van de reclame op haar eigen media betrokken is, gelden de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie.

De Vlaamse overheid mag in haar communicatie op discrete wijze de naam vermelden van personen die in opdracht van de Vlaamse overheid op enige wijze een bijdrage geleverd hebben aan de totstandkoming van die communicatie of van wie de bijdrage op enige wijze gebruikt werd in die communicatie.

Wanneer de Vlaamse overheid samen met een andere overheid of met een private derde communiceert, worden de namen en logo's van de externe partners in de overheidscommunicatie vermeld, overeenkomstig de richtlijnen van de huisstijlgidsen van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse overheid aanvaardt geen aanbiedingen tot samenwerking vanwege derden, waarin derden een duidelijk aanwijsbaar eenzijdig of dominant belang hebben, ook niet wanneer die samenwerking gratis is of tegen gunstige voorwaarden kan worden verkregen.

Art. 10. De Vlaamse overheid maakt gepast gebruik van externe media.

Wanneer de Vlaamse overheid een beroep doet op externe mediaruimte, en daar eventueel voor betaalt, gelden de volgende voorwaarden:

- 1° het initiatief is gericht op een weloverwogen en duidelijk aanwijsbare communicatiedoelstelling van de Vlaamse overheid;
- 2° de Vlaamse overheid behoudt de volledige zeggenschap over de inhoud van de boodschap;
- 3° de Vlaamse overheid is duidelijk herkenbaar.

De Vlaamse overheid maakt gebruik van de externe media die voor de specifieke communicatie en voor de doelgroep die ze beoogt, inhoudelijk het best geschikt zijn.

Art. 11. De Vlaamse overheid heeft een centraal contactpunt voor elke burger die informatie of documentatie wenst, een melding of een klacht heeft. Dit contactpunt gebruikt diverse communicatiekanalen en media.

De communicatie van de Vlaamse overheid is gemakkelijk te raadplegen voor het beoogde doelpubliek. Documenten en formulieren zijn zoveel mogelijk digitaal op te vragen via de centrale website van de Vlaamse overheid of worden op eenvoudige wijze verzocht verstuurd.

Informatievragen worden gratis beantwoord. Onverminderd de bepalingen van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, kan de Vlaamse overheid voor het bezorgen van documenten op welke drager ook een bedrag aanrekenen op basis van een redelijke kostprijs.

Hoofdstuk 3. Opheffingsbepalingen

Art. 12. De volgende decreten worden opgeheven:

- 1° het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2006;
- 2° het decreet van 8 mei 2009 houdende de goedkeuring van de herziene normen voor Vlaamse overheidscommunicatie.

Art. 13. De artikelen 7 en 9 van het decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de regeringsmededelingen, worden opgeheven.

Art. 14. De artikelen 7 en 9 van het bijzonder decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement, worden opgeheven.

Jan PEUMANS